

Workshop 4

Brand in stallen

Dhr. Hugo Teerds

Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid

conferentie

gemeentelijk
dierenwelzijnsbeleid

NEDERLANDS INSTITUUT
FYSIEKE VEILIGHEID *Nibra*

Brand in veestallen

- *Lectoraat Brandpreventie*
- *René Hagen*
- *Hugo Teerds*

De ontwikkelingen

- Nederland heeft meer dan 450 miljoen landbouwdieren
  - Weggestopt in stallen, dus grotendeels onzichtbaar
  - Verschillen 1995 en 2007:
    - Varkens: aantal bedrijven drastisch verminderd
    - Kalveren: sterke groei bedrijfsgrootte
    - Rundvee: aantal bedrijven drastisch verminderd
    - Kippen: flinke schaalvergroting bedrijven
-

Het probleem

Jaar	Stalbranden >50	Omgekomen dieren
2006	8	251.225
2007	5	11.536
2008	14	649.627 (199.627)
2009	11	112.185
2010 tot 28 sep	11	129.510

Jaarlijks komen enkele duizenden stuks grootvee om en enkele tot vele tienduizenden stuks kleinvee zoals pluimvee en vissen

Hoe snel verloopt een brand?

Bijvoorbeeld de stadionbrand in Bradford

Goed vergelijkbaar met een stalbrand,

maar veel hoger en zonder muren

De belangrijkste oorzaken

- Aantal branden neemt licht toe
  - Aantallen dieren per verblijfsruimte neemt sterk toe
  - Reconstructiewet 2001
  - Prijsdruk vanuit supermarkt-prijzenoorlogen
  - Gevolgen:
    - Zoeken onderkant van de markt
    - Drukken van kostprijs en vergroten efficiency
-

Reconstructiewet 2001

- Spreiden veebedrijven na varkenspest 1997
    - vele andere wensen toegevoegd, waaronder
      - natuur, landschap, vitaliteit platteland, milieu
  - Gevolgen:
    - vele bedrijven moeten verplaatsen
    - er zijn forse investeringen noodzakelijk
    - alleen nog terug te verdienen door sterke uitbreiding bedrijven en volgende stap op industrialisatieladder
-

Onbedoelde gevolgen

- Sterke druk op schaalvergroting en intensivering
  - Gevolgen:
    - sterke industrialisatie en rationalisatie van productie
    - betrokken zijn van dieren i.p.v. goederen speelt geen rol
    - problemen rond milieubelasting en dierziekteverspreiding
    - bij brand bijzonder snelle branduitbreiding
    - bij brand veel grotere hoeveelheden overleden dieren
    - bij brand veel meer financiële en emotionele schade
-

Regelgeving

- Brandveiligheidseisen
  - Woningwet (verantwoordelijkheden, zorgplicht)
  - Bouwbesluit 2003 (AmvB, regels)
  - NEN-normen (industrie, soms rijk, normen)
  - Beheersbaarheid van brand (richtlijn, uitwerking)
- Bouwbesluit:
  - stallen zijn lichte industriegebouwen
  - maximaal 1000 m² gebruiksoppervlak
  - of tot 2500 m² bij gelijkwaardige brandveiligheid

Bouwbesluit

- Uitgangspunt wet:
  - eigenaar is verantwoordelijk
- Problemen:
  - BB gaat uit van veiligheid van mensen
  - gaat uit van voorkomen van overslag van brand naar belendingen en onevenredige inzet brandweer
  - gaat bij bepaling van de gelijkwaardigheid van een grotere bedrijfsruimte (stal) dan 1000 m² uit van:

Kan de brandweer ervoor zorgen dat de brand niet overslaat naar een ruimte buiten het brandcompartiment?

- in 2007 vastgesteld: maximaal 2500 m² (50 x 50 m)
  - maar dat is een richtlijn en niet verplichtend of onderbouwd
-

Rol gemeente

- Gemeente toetst vergunningaanvraag aan Bouwbesluit
    - aanvrager moet gelijkwaardige brandveiligheid aantonen
    - gemeente heeft een motivatieplicht voor afwijzingen
    - bepaling spelregels voor gelijkwaardigheid in overleg met regionale brandweer
    - zowel gemeente als brandweer kennen geen landelijk beleid of landelijke uitgangspunten
    - daardoor in Twente richtlijnen en eisen rond advies bij bouwplannen van stallen groter dan 2500 m²
-

Rol gemeente

- Maatschappelijke discussie heeft invloed op beleid
    - publieke emotie van dierenleed
    - familiebedrijven worden omgezet in agrarische grootindustriëlen
    - draagvlak onder burgers voor schaalvergroting neemt af
    - angst voor uitbraak grootschalige dierziekten en besmettingen
  - Dilemma's:
    - zijn het nou dieren of is het vuurbelasting?
    - wat mag dierveiligheid kosten?
    - moet een dier gelijkgesteld worden aan een mens?
-